

Biedrības "Partnerība "Daugavkrasts"" līdzšinējās darbības audita ziņojums

Šis ziņojums sagatavots Aktīvo iedzīvotāju fonda finansētā projekta "Partnerības Daugavkrasts kapacitātes stiprināšana jaunas funkcijas attīstīšanai" (Nr. AIF/2021/IK/150) ietvaros ar mērķi nodrošināt refleksiju par biedrības "Partnerība "Daugavkrasts"" (turpmāk – biedrība) paveikto, rosināt diskusiju par attīstības nepieciešamību un nofiksēt biedrības statusu pirms iecerētās transformācijas. Par pamatu ziņojumam izmantota publiski pieejama informācija – biedrības gada pārskati un interneta vietnē www.daugavkrasts.lv pieejama informācija, kā arī biedrības biedru atziņas no izlases veidā veiktajām intervijām. Ziņojuma teksts papildināts ar biedrības biedru un ārējo partneru vērtējumiem par biedrības līdzšinējo veikumu un nākotnes attīstības potenciālu, kas izskanējuši projekta ietvaros rīkoto fokusgrupu laikā 2021.gada 30.septembrī un 22.novembrī.

Biedrība ir vietējā rīcības grupa, kas darbojas Ķekavas novada teritorijā, lai nodrošinātu LEADER finansējuma piesaisti novada teritorijai un, jau vairākus gadus, veicinot pilsoniskās sabiedrības attīstību. Partnerība dibināta 2008.gada 19.augustā, iesaistoties tagadējā Ķekavas novada teritorijas pašvaldībai, nevalstiskajām organizācijām un uzņēmējiem.

Biedrības statūti

Biedrības statūtos noteiktie mērķi organizācijas pastāvēšanas 13 gadu laikā nav mainījušies. Tie ir:

1. Veicināt un atbalstīt sabiedrības iesaistīšanos lauku teritorijas attīstībā;
2. Izstrādāt un realizēt stratēģiju ilgtspējīgai lauku attīstībai, izmantojot sabiedrības līdzdalības principus;
3. Attīstīt sadarbību ar valsts, pašvaldību un nevalstiskajām organizācijām, uzņēmumiem un citām institūcijām Latvijā un ārvalstīs, veicinot partnerībā iesaistīto pašvaldību teritoriju attīstību;
4. Veicināt kopienu sadarbības tīkla veidošanos;
5. Koordinēt un piesaistīt finansiālos, materiālos, intelektuālos un cita veida resursus Partnerības mērķu sasniegšanai;
6. Pārstāvēt lauku iedzīvotāju intereses nacionālā un starptautiskā līmenī.

Lai gan biedrības darbība kopumā ir vērsta uz šo mērķu sasniegšanu, tie definēti ļoti plaši un nav viegli izmērāmi. Vienaļpus biedrības līdzšinējās darbības tvērums "nenoklāj" visus statūtos noteiktos mērķus (piemēram, lauku iedzīvotāju interešu pārstāvniecība nacionālajā un starptautiskajā līmenī tiek veikta tikai pastarpināti, biedrības aktivitātēm koncentrējoties vietējā līmenī).

Domājot par jaunas funkcijas uzņemšanos, būtu nepieciešams pārskatīt esošo biedrības mērķu redakciju un definēt organizācijas "unikālo pārdošanas piedāvājumu", izsakoties mārketinga valodā. Faktiski tieši ar mērķu pārskatīšanu būtu jāsāk darbs pie visaptverošas biedrības attīstības stratēģijas veidošanas, definējot skaidru un izsekojamu saikni starp biedrības mērķiem, uzdevumiem, sniegtajiem pakalpojumiem, darba formām un administratīvo struktūru.

Runājot par biedrības administratīvo struktūru, jāatzīmē, ka, saskaņā ar statūtu 8.2. apakšpunktu, var tikt izveidotas vairākas padomes, sagatavojot katrai no tām darbības nolikumu un definējot kompetences ietvaru. Tomēr praksē līdz šim vienlaicīgi darbojusies tikai viena padome. Līdz ar to būtu jāizvērtē, vai ir lietderīgi statūtos saglabāt iespēju veidot vairākas padomes, vai, tā vietā, paredzēt citu struktūrvienību ar zemāku līdzdalības sliekšni (piemēram, pastāvīgu darba grupu) izveides iespējas, tādējādi palielinot biedru iespējas iesaistīties organizācijas ikdienas darbībā un pārvaldībā.

Līdztekus tam jāatzīmē, ka esošā statūtu redakcija ir diskriminējoša pret daļu no biedriem: saskaņā ar 8.3.apakšpunktu padomē var tikt iesaistīti komersantu, valsts iestāžu un pašvaldību, kā arī NVO pārstāvji. Vienlaikus gandrīz puse no biedrības biedriem ir privātpersonas, kuriem līdz ar to ir liegta iespēja tieši iesaistīties un savā vārdā darboties biedrības padomē. Lai uzlabotu biedrības tēlu un veicinātu jaunu biedru iesaistīšanos, ir svarīgi ieviest iekļaušanas un līdzdalības principus visos biedrības procesos un darbībās, t.sk. nodrošinot visiem biedriem (un to pārstāvētajām jomām/ sociālajām grupām) iespēju būt pārstāvētiem lēmumu pieņemšanas procesos/ struktūrās.

Darbības virzieni

Saskaņā ar biedrības gada pārskatiem par 2018. – 2020.gadu¹ biedrības primārā darbība vērsta uz Eiropas Savienības finansējuma no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) administrēšanu atbilstoši LEADER pieejai, pamatojoties uz Sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju Ķekavas novadam 2015.-2020. gadam² (turpmāk – SVVA stratēģija).

Ik gadu tiek izsludinātas vairākas LEADER projektu iesniegšanas kārtas partnerības darbības teritorijā, tādejādi veicinot mazo uzņēmumu veidošanos un attīstību, sabiedrisko pasākumu organizēšanu un publiski pieejamās infrastruktūras sakārtošanu. Iepriekšējos 2 gados tikuši atbalstīti 19 projekti uzņēmējdarbības jomā un 16 projekti publiskās infrastruktūras attīstības un sabiedrisko aktivitāšu jomā. Savukārt 2014.-2020.gadā kopumā biedrība ir piesaistījusi novada attīstībai EUR 1 042 785,68 ELFLA ietvaros.

Projektu īstenotāju un sadarbības partneru ieskatā biedrība, administrējot LEADER finansējumu, sniedz konsekventu un konstruktīvu atbalstu visā projekta dzīves ciklā (no idejas rašanās līdz atskaišu iesniegšanai) gan potenciāliem projektu autoriem, gan jau apstiprināto projektu virzītājiem. Biedrība iemantojusi labu reputāciju pārskatāmu un pamatotu lēmumu dēļ, kā arī iedrošinošas un nediskriminējošas attieksmes dēļ.

Līdztekus tam biedrība pati realizējusi vairākus projektus – gan LEADER sadarbības projektus (piemēram, EQUUS, EXIT Rīga, “Veiksmīgs sociālais uzņēmējs lauku teritorijā”), gan no Sabiedrības integrācijas fonda līdzekļiem (piemēram, “Nevalstiskā sektora sadarbības stiprināšana Ķekavas novadā”). Šie projekti bijuši vērsti uz uzņēmējdarbības (t.sk. tūrisma) veicināšanu lauku reģionos, nevalstisko organizāciju savstarpējās sadarbības veicināšanu, kā arī vietējās rīcības grupas darbības nodrošināšanu.

Lai gan pilsoniskā sabiedrība nav iedomājama bez atbilstošas atbalsta vides (ar to domājot mērķtiecīgu finansiālu, administratīvu un konsultatīvu atbalstu gan no valsts pārvaldes, t.sk. attiecīgas pašvaldības vietējā līmenī, gan no pašas nozares “spēlētājiem”), biedrības līdzšinējās aktivitātes NVO sektora stiprināšanā bija pamatā vērstas tieši uz NVO savstarpējās sadarbības un mācīšanos veicināšanu, ne uz vides pilnveidi. Savukārt pašvaldībā (gan lēmumu pieņēmēju, gan iedzīvotāju līmenī), pēc ziņojuma autoru novērojumiem, trūkst informācijas par NVO sektora nozīmību teritorijas ilgtspējīgā attīstībā un skaidras vīzijas par pilsoniskās sabiedrības attīstību Ķekavas novadā.

Lai risinātu šo problēmu, biedrība sadarbībā ar NVO “Pierīgas partnerība” šogad uzsākusi projektu “Kaimiņu sadarbība kopīgai attīstībai”. Tā ietvaros analizēta nevalstiskā sektora situācija katrā novadā (tā aktivitāte, savstarpējā sadarbība, kā arī sadarbība ar pašvaldību), aptverot Mārupi, Babīti, Olaini, Ķekavu un Baldoni. Līdztekus tam apzinātas projekta aptvertajā teritorijā darbojošās NVO, kā arī veikta to klasifikācija. Tāpat tika organizēti 3 iedzīvotāju forumi “Ideju skrejceļš”, apkopojot (un nododot pašvaldībai) iedzīvotāju ieteikumus par izglītību un kultūru, uzņēmējdarbību, sportu, atpūtu un jauniesiem, vidi, mājokļiem un drošību, kā arī iedzīvotāju kopienām.

Līdz ar to, domājot par turpmāko darbību pilsoniskās sabiedrības aktivizēšanā un iedzīvotāju interešu aizstāvībā, ir būtiski turpināt izmantot 360 grādu pieeju, identificējot visas iesaistītās puses (citas NVO, iedzīvotāju kopienas (ne tikai teritoriālās, bet arī vecumposmus un sociālās grupas – seniori, jaunieši, jaunās māmiņas), uzņēmēji, mediji, pašvaldības iestādes, pašvaldības vadība u.c.) un definējot pamatprincipus darbam ar katru no šīm mērķa grupām, īpašu uzmanību veltot to izglītošanai par

¹ <https://daugavkrasts.lv/par/parskati/>

² <https://daugavkrasts.lv/dokumenti/strategija/>

demokrātijas procesiem, pilsonisko līdzdalību un iekļaušanu, tādējādi veidojot vienotu sadarbības vidi un sekmējot iedzīvotāju iesaisti problēmu risināšanā.

Fokusgrupu dalībnieku ieskatā, pilsoniskas sabiedrības stiprināšanai un ilgtspējīgam NVO atbalstam pirmām kārtām būtu nepieciešama kopīgas vides radīšana (t.sk. “fiziska” koplietošanas (labi aprīkota) biroja izveide), kas ļautu vienuviet tikties un darboties daudzām dažādām organizācijām (savstarpēji iedvesmojoties vienai no otra un sadarbojoties savā starpā). Esot kopīgās telpās, biedrībai būtu vieglāk sniegt konsultatīvu atbalstu novada organizācijām, jo būtu vieglāk pamanīt problēmas, ar kurām tās saskarās, un faktiskas vajadzības. Ideja par kopīgām telpām gan nav traktējama šauri – kā kabinets (kabineti) Ķekavas centrā. Būtu jādomā par visa novada teritorijas aptveršanu, līdz ar to varētu tikt veidotas vai nu mazas NVO kontaktpunkta “pārstāvniecības” citās novada apdzīvotajās vietās, vai arī “mobilais kontaktpunkts” (busiņš, kas pēc noteiktā grafika “piestāj” dažādās novada vietās un sniedz visus kontaktpunkta pakalpojumus *pop-up* formātā).

Fokusgrupu dalībnieki uzsvēruši, ka iespējai saņemt konsultācijas (par grāmatvedību, projektu rakstīšanu un īstenošanu, par NVO darbības juridiskiem aspektiem u.c.) jābūt topošā NVO kontaktpunkta pamatpiedāvājumā (konsultācijas jābūt iespējai saņemt arī digitālā veidā).

Finanšu un administratīvā kapacitāte

Gada pārskatos sniegtā finanšu informācija liecina par uzlabojumiem biedrības finanšu vadībā 2020.gadā un fondu veidošanos, ieņēmumiem būtiski pārsniedzot izdevumus. Tomēr ieņēmumu un izdevumu starpības iepriekšējo gadu dinamika liecina par lielu biedrības paļaušanos uz projektu finansējumu, kas rada riskus finanšu ilgtspējai. Biedru naudas apjomam būtiski nemainoties gadu no gada, īpaši pieaug ziedojumu un ieņēmumu no saimnieciskās darbības nozīme ikvienas organizācijas finanšu stabilitātes nodrošināšanā, taču biedrība iepriekš nav īstenojusi mērķtiecīgu saimniecisko darbību un ziedojumos saņēmusi tikai mantu (ne naudas līdzekļus). Līdz ar to atzinīgi vērtējama biedrības telpu iznomāšana trešajām personām atsevišķiem pasākumiem iepriekšējā gadā, kas ne tikai piesaistīja papildus līdzekļus, bet arī nodrošināja efektīvāku biedrības rīcībā esošo resursu izmantošanu.

Domājot par biedrības transformāciju un jaunas funkcijas uzņemšanos, vienlaicīgi jādomā arī par jaunu biedrības finansēšanas modeli, kas mazāk paļautos uz projektu finansējumu un nodrošinātu dažādus finanšu avotus, tādējādi radot priekšnoteikumus sniegto pakalpojumu nepārtrauktībai un pieejamībai. Ņemot vērā, ka funkcija, kuru plāno uzņemties biedrība, daļēji ir arī pašvaldības atbildībā, viena no iespējām NVO kontaktpunkta bāzes finansējuma piesaistei būtu ar Ķekavas novada pašvaldību noslēgtais deleģējuma līgums. Līdztekus tam, mērķtiecīgi attīstot darbu pie ziedojumu piesaistes, ir apsverama pieteikšanās Sabiedriskā labuma organizācijas statusam (kas varētu atvieglot ziedojumu piesaisti un resursu saņemšanu bezatlīdzības lietošanā no pašvaldības, taču prasīs papildus administratīvo resursu likumā noteikto pienākumu izpildei).

Tai skaitā šī iemesla dēļ būtu jāstiprina biedrības administratīvā kapacitāte. Saskaņā ar gada pārskatu par 2020.gadu vidējais biedrības darbinieku skaits ir bijis 1,2 likmes, kas nav pietiekams jaunas funkcijas pilnvērtīgai ieviešanai (līdztekus esošajiem pienākumiem LEADER projektu administrēšanā). Ņemot vērā, ka jaunu darbinieku algošana ir finanšu ietilpīgs risinājums, būtu jāizvērtē iespēja biedrības ikdienas darbā aktīvāk iesaistīt esošos un jaunus biedrus, kā arī brīvprātīgos. Tāpat būtu jāizvērtē, vai būtu lietderīgi biedrībā uzņemt praksē maģistra un bakalaura programmu pēdējo kursu studentus, kuru studiju jomas saistītas ar biedrības darbību (tādējādi ne tikai stiprinot savu administratīvo kapacitāti, bet arī praksē demonstrējot SVVA stratēģijā definētās vērtības / principus).

Tomēr jāņem vērā, ka aktīva ilgtermiņa brīvprātīgo un praktikantu iesaiste organizācijas darbā ir finanšu ietilpīga – nepieciešams organizēt brīvprātīgo apmācības, nozīmēt koordinatoru (kas, visbiežāk, ir vismaz daļēji atalgots amats) un kompensēt brīvprātīgo izmaksas. Minētajām vajadzībām novirzāmie biedrības līdzekļi nevar tikt izmantoti citām organizācijas vajadzībām (un, tādējādi, var ietekmēt sniegto pakalpojumu kvalitāti). Līdz ar to biedrības brīvprātīgo loka paplašināšana ir obligāti skatāma kontekstā ar biedrības finanšu kapacitāti.

Biedri

Biedru lokā ir 12 juridiskas personas (t.sk. Ķekavas novada pašvaldība, sešas biedrības, četras kapitālsabiedrības un viena zemnieku saimniecība), kā arī 10 fiziskas personas.

Ziņojuma sagatavošanas laikā izlases veidā tika intervēti atsevišķi biedrības biedri un to pārstāvji. Lai gan intervētie apstiprina, ka biedrība ir atvērta sadarbībai un kopīgām iniciatīvām arī ar organizācijām, kas nav tās oficiālie biedri, biedra statuss ir kā apliecinājums piekrišanai biedrības mērķiem. Līdz ar to biedrība uzskatāma par līdzīgi domājošo, vietējās kopienas izaugsmē un līdzcilvēku atbalstā ieinteresēto personu kopumu. Intervējamie īpaši uzsver organizācijas vadības lomu biedrības pozitīvā tēla veidošanā, vērtību paušanā, kā arī konstruktīvu komunikācijas un sadarbības formu iedzīvināšanā.

Biedrība tiek uzskatīta par profesionālu organizāciju, kas ir spējīga pārņemt un kvalitatīvi nodrošināt pašvaldības funkciju īstenošanu. Tāpat atzinīgi tiek novērtēta iespēja uzsākt (t.sk. maksas) pakalpojumu sniegšanu NVO sektoram (un plašāk). Tomēr intervētie biedri atzīst, ka to iespējas līdzdarboties biedrības darbā ir ierobežotas citu pienākumu un nepietiekoša brīvā laika dēļ.

Šobrīd biedrības kodolu veido neliela entuziasta grupa, kas ir noslogoti dažādos paralēlos projektos un ir pakļauti izdegšanas riskam. Līdz ar to būtu nepieciešama biedru loka paplašināšana, īpaši uzrunājot novada aktīvās (taču biedrībā šobrīd nepietiekoši pārstāvētas) organizācijas, kas strādā ar īpaši atbalstāmām sociālajām grupām (maznodrošinātajiem, ģimenēm ar bērniem, senioriem, personām ar invaliditāti, bijušiem cietumniekiem u.c.).

Ziņojuma autoru ieskatā, jaunu biedru piesaistei nozīmīga ir tieša komunikācija no valdes un padomes puses ar potenciāliem biedriem, gan skaidrojot biedrības līdzšinējo veikumu, gan arī uzklusot potenciālo biedru idejas turpmākai biedrības attīstībai (gan speciāli rīkotajos pasākumos, gan arī esošo publisku norišu laikā).

Informācija un publicitāte

Biedrībai ir izveidota moderna un saturiski bagāta interneta vietne, kurā tiek regulāri publicēti normatīvajos aktos noteiktā informācija, finansēto un realizēto projektu jaunumi, informācija par noderīgiem resursiem un vērtīgām iespējām. Tomēr par pašu biedrību vietnē pieejams relatīvi maz informācijas – oficiālie pārskati, kontakti un statisks organizācijas apraksts. Tajā nav atrodamā informācija par biedrībā uzkrātajām zināšanām un kompetencēm, veiksmes un pieredzes stāstiem, kā arī par “atvērtajām iniciatīvām” (*angl.* “cause”), kuru “iedzīvināšanā” interesenti varētu iesaistīties.

Lai biedrība varētu pildīt jauno funkciju – aktivizēt pilsonisko sabiedrību (un motivēt aktīvos iedzīvotājus iesaistīties NVO) – vispirms būtu jāmazina sabiedrībā esošie aizspriedumi par NVO, un biedrības vietnes papildināšana ar informāciju par organizācijas “cilvēcīgo” pusi (iespējams, audiovizuālā formātā) varētu tam palīdzēt. Tāpat būtu pilnvērtīgi jāizmanto sociālo tīklu platformu (*Facebook, Instagram, TikTok*) sniegtās iespējas, komunikāciju ar iedzīvotājiem balstot uz viņiem raksturīgiem informācijas patēriņa modeļiem.

Šādas informācijas pieejamība atvieglotu arī biedru piesaisti pašai biedrībai. Ņemot vērā ambīciju kļūt par platformu iedzīvotāju pārstāvēšanai un interešu aizstāvēšanai novadā, mandāts runāt iedzīvotāju vārdā citu argumentu starpā noteikti izriet arī no pārstāvēto biedru skaita. Plašs biedru loks visā novadā (tā jaunajās administratīvajās robežās) ne tikai nodrošinās objektīvu redzējumu par novada problemātiku un iedzīvotāju vajadzībām, bet arī padarīs biedrību par pašvaldības stratēģisko partneri dažādu jautājumu risināšanā un iniciatīvu iedzīvināšanā.

Ārējo plānošanas dokumentu un normatīvo aktu ietvars

Ņemot vērā darbības jomu un mērķus, biedrības ikdienu un attīstības iespējas būtiski ietekmē vietējā un nacionālā līmeņa politikas plānošanas dokumenti un tiesiskais regulējums. Nacionālajā līmenī pilsoniskās sabiedrības attīstības jautājumus risina Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības pamatnostādnes 2021.–2027.gadam.

Minētā dokumenta 2. rīcības virziens “Demokrātijas kultūra un iekļaujošs pilsoniskums” paredz 3 uzdevumus:

1. Veicināt iedzīvotāju demokrātijas prasmju un zināšanu apguvi atbilstoši globālajiem un laikmeta izaicinājumiem, tai skaitā mūzizglītības kontekstā.

2. Stiprināt pilsoniskās sabiedrības attīstību un ilgtspēju, veidojot pilsonisku kultūru un attīstot iekļaujošu pilsoniskumu.

3. Veidot kvalitatīvu, drošu un iekļaujošu demokrātiskās līdzdalības un informācijas telpu.

Dokumentā uzsvērts, ka ir nepieciešams stiprināt gan iedzīvotāju savstarpējo, gan pilsonisko uzticēšanos. Līdz ar to, strādājot ar novada iedzīvotājiem, biedrībai būtu ne vien jāizglīto viņi par demokrātiskiem un iekļaujošiem procesiem, bet arī jārada iespēja mijiedarboties ar kopienu līderiem un NVO, radot iedzīvotājiem iespēju dalīties ar savām problēmām/ idejām un sniegt regulāru atgriezenisko saiti par to, kāda ir bijusi aktualizēto jautājumu tālākā virzība. Jau iepriekš pieminētie forumi “Ideju skrejceļš” ir viens no veidiem, kā to darīt.

Tāpat pamatnostādņēs uzsvērts, ka nepieciešams attīstīt līdzdalības formas, kas plānotas un balstītas gan iedzīvotāju vietējā līmeņa vajadzībās (piemēram, apkaimju un kopienu attīstības iniciatīvas atbilstoši dzīves videi), gan digitālas līdzdalības risinājumus attālinātas līdzdalības nodrošināšanai, vienlaikus paredzot atbilstošus risinājumus tai sabiedrības daļai, kurai nav pietiekamas digitālas prasmes vai kurai nav pieejama piekļuve tehnoloģijām vai digitālās līdzdalības rīkiem. Vienlaikus nepieciešams saglabāt un attīstīt arī to potenciālu, kas jau piemīt organizētajai pilsoniskajai sabiedrībai, mērķtiecīgi un jēgpilni stiprinot gan cilvēkresursu, gan finansiālo kapacitāti. Līdz ar to biedrības paspārnē topošajam NVO kontaktpunktam būtu ne tikai jāveicina jaunu NVO veidošanos un jākalpo kā novada iedzīvotāju un NVO tikšanās platformai, bet arī mērķtiecīgi jādarbojas kā katalizatoram novada biedrību, nodibinājumu un sociālo uzņēmumu savstarpējai sadarbībai un izaugsmei (šajā jautājumā paveras plašas iespējas sinerģijai starp biedrības līdzšinējo darbību – LEADER fondu administrēšanu – un jauno funkciju).

Savukārt Ķekavas novada attīstības programmā 20214. – 2020.gadam viena no prioritātēm ir “Sabiedrības līdzdalība pārvaldības procesos” ar šādiem uzdevumiem:

- 1) Sekmēt pilsonisko izglītību un iedzīvotāju līdzdalību sabiedriskajos procesos;
- 2) Veicināt dialogu starp pašvaldību, NVO un interešu grupām.

Aktivitātes, kas plānotas šo uzdevumu ietvaros, galvenokārt aprobežojas ar pasākumu (t.sk. forumu) organizēšanu ar NVO līdzdalību un iedzīvotāju aptauju rīkošanu.

Līdzīgi, arī Ķekavas novada pašvaldības jaunas attīstības programmas (2021. – 2027.gadam) projektā rasta vieta sabiedrības līdzdalības, kopienu piederības un brīvprātīgā darba idejām. Tā, piemēram, ilgtermiņa prioritāte “Sociāli atbildīga rīcība un politika” satur apņemšanos “Stiprināt kopienu un piederības sajūtu novadam un savai apkaimei”. Savukārt ilgtermiņa prioritāte “Laba pārvaldība” paredz “Attīstīta komunikācija ar visām interešu grupām, palīdzot tām organizēties. Sekmēt sabiedrības iesaisti pārvaldības procesos. Kur tas iespējams, deleģēt funkcijas nevalstiskajam sektoram. Stiprināt lokālpatriotismu un novada identitāti. Vienlīdzīga attieksme pret visām interešu grupām”.

Šķietami, minētās ieceres ir veiksmīgi integrētas programmas rīcības plānā, izvirzot šādus uzdevumus:

“2.4.1. Atbalstīt daudzveidīgu nevalstisko organizāciju darbību pašvaldības teritorijā.

4.1.1. Uzlabot pašvaldības, iedzīvotāju, NVO un uzņēmēju savstarpējo komunikāciju un sadarbību.

4.4.1. Sekmēt pilsonisko izglītību un iedzīvotāju līdzdalību sabiedriskajos procesos.”

Tomēr, rūpīgāk izvērtējot rīcības plānu, tajā nav atrodama informācija par konkrētiem pasākumiem, termiņiem un izmērāmiem rezultātiem, kas tiešā un konsekventā veidā nodrošinātu izvirzīto uzdevumu sasniegšanu. Tas rada bažas, ka programmas plānā iestrādātās apņemšanās paliks tikai deklaratīvā līmenī un netikt ieviestas.

Ņemot vērā iepriekš minēto, biedrībai sadarbībā ar citām novada NVO jāturpina veikt pašvaldības deputātu korpusa, administrācijas un iedzīvotāju izglītošanu par NVO pienesumu novada attīstībai un iedzīvotāju interešu aizstāvībai. Tikai tad, ja lēmumu pieņēmēji un viedokļu līderi izprātīs NVO ekosistēmai nozīmīgus jautājumus, pašvaldībā var tikt radīta vide, kas praksē atbalstīs kopienas, NVO un pilsonisko sabiedrību, tādējādi sekmējot iekļaujošākas un drošākas vides radīšanu visiem.

Jāatzīmē, ka jaunais likumprojekts “Pašvaldību likums” arī ir vērsts uz plašāku iedzīvotāju iesaisti pašvaldību darbībā. Tajā noteikts, ka pašvaldībai ir tiesības un likumos noteiktajos gadījumos arī

pienākums organizēt konsultācijas ar iedzīvotājiem, kā arī noteikt citus sabiedrības iesaistes veidus, lai veicinātu pašvaldības administratīvās teritorijas iedzīvotāju interešu ievērošanu un pašvaldības ilgtspējīgu attīstību. Līdztekus tam pašvaldībai savā darbībā jāatbalsta pilsoniskās sabiedrības organizācijas (biedrības un nodibinājumus), kas darbojas tās administratīvajā teritorijā.

Likumprojekts paredz arī obligātu līdzdalības budžeta ieviešanu visās pašvaldībās. Ņemot vērā jau uzkrāto biedrības kapacitāti iedzīvotāju iniciatīvu atbalstīšanā, topošais NVO kontaktpunkts (resursu centrs) varētu kļūt par vienu no nozīmīgākajiem partneriem pašvaldībai – gan palīdzot ieinteresētajiem iedzīvotājiem noformēt ideju pieteikšanai līdzdalības budžetam, gan informējot sabiedrību par pieteiktajām idejām un mudinot balsot, gan veicinot procesa caurspīdīgumu.

Līdz ar to Ķekavas novada pašvaldība arī ir uzskatāma par vienu no ieinteresētajām pusēm topošajam NVO kontaktpunktam, jo tas, stājoties spēkā likumam, varētu efektīvi veikt pašvaldības pienākumus NVO atbalsta jomā. Līdz ar to, lai sabalansētu pušu intereses, būtu lietderīgi iesaistīt pašvaldību jau kontaktpunkta izveides plānošanā.

Ieteikumi

- 1) Izstrādāt visaptverošu biedrības ilgtspējīgas attīstības stratēģiju, tajā definējot:
  - biedrības darbības jomas, sniegtos pakalpojumus, mērķauditorijas un sadarbības partnerus;
  - finanšu piesaistes un vadības modeli un principus;
  - iekļaujošo biedrības vadības modeli, nosakot procedūru pienākumu deleģēšanai biedriem un viņiem nodrošināmajām atbalsta (mācīšanās) aktivitātēm jaunu pienākumu īstenošanai;
  - komunikācijas ar dažādām mērķa grupām principus un modeļus (pēc iespējas plašāk izmantojot mūsdienīgas un empātiju rosinošas komunikācijas formas).
- 2) Turpināt darbu pie stratēģiskās sadarbības veidošanas ar Ķekavas novada pašvaldību (ne tikai LEADER programmas ietvaros), lai nodrošinātu sistēmiskus risinājumus pilsoniskas sabiedrības veicināšanai. Veidot dialogu ar lēmumu pieņēmējiem un viedokļu līderiem, skaidrojot nevalstisko organizāciju nozīmīgumu un to veiksmīgai darbībai nepieciešamos priekšnoteikumus.
- 3) Mērķtiecīgi strādāt pie jaunu biedru piesaistes, nodrošinot platformu iedzīvotāju interešu pārstāvniecībai pašvaldībā un stiprinot biedrības kapacitāti.
- 4) Turpināt veicināt novada (un blakus novadu) nevalstisko organizāciju savstarpējo tīklošanos un mijiedarbību (t.sk. nodrošinot kopīgas darba telpas), tādējādi gan palīdzot lietderīgāk izmantot esošos resursus, gan veicinot jaunu, ambiciozu projektu rašanos.